

З успамінаў былога кіраўніка падпольнай групы ў Браславе Э. А. Ціранавы // Памяць: Браслаўскі раён : гісторыка-дакументальныя хронікі гарадоў і раёнаў Беларусі / рэдкал.: К. В. Велічковіч [і інш.] ; уклад. К. С. Шыдлоўскі ; мастак Э. Э. Жакевіч. – Мінск : Паліграффармленне, 1998. – С. 320.

З УСПАМІНАЎ БЫЛОГА КІРАЎНІКА ПАДПОЛЬНАЙ ГРУПЫ Ў БРАСЛАВЕ Э. А. ЦІРАНАВА

...Яшчэ ў студзені 1942 года Васілеўскі звёў мяне з К. Анціпенкам, які прапанаваў арганізаваць у горадзе антыфашысцкую агентурную групу. Непасрэдна разведгрупай кіраваў Анціпенка ("Міша Воўк"). Пасля гэтага група ўвайшла ў склад атрада Шырокава, а калі з'явілася брыгада імя Жукава – у склад брыгады...

Хутка я прыцягнуў для працы Ананіча Аляксандра, Дубінку Івана, Зінкевіча Мікалая, Лук'янца Паўла, Брылевіча Мікалая, Зайцава Міхаіла, урача Ільющонка Юльянава. Уся гэта група фарміравалася паступова... Перад групай стаялі мэты: распаўсюджанне лістовак, улік руху і намераў ворага, іх колькасць у гарнізонах, перапраўка ваеннапалонных і насельніцтва ў партызанскія атрады, выяўленне правакатараў і здраднікаў... Дубінка сярод рабочых распаўсюджваў лістоўкі, даведваўся аб намерах паліцыі. Калі азяраўскім камсамольцам патрэбна было запалучыць спісы на маючы адбыцца расстрэл патрыётаў, то ён падрабіў ключы ад сейфа, і падпольшчыкам удалося выкрасці каштоўныя дакументы. Зінкевіч Мікалай працаваў слесарам, ... псаваў аўіамашыны. У 1943 годзе ішла аўтамашына ў Дзвінск, ехалі 20 салдат. На шляху зляцела цяга і машына ўдарылася ў дрэва, загінула некалькі салдат. У далейшым яго пачалі падазраваць, таму са згоды Васілеўскага Зінкевіч працуе на ветлячэбніцы.

Лук'янцу Паўлу было даручана выявіць схільных ісці ў партызаны сярод ваеннапалонных. Ён падрыхтаваў групу, у асноўным з былых афіцэраў у колькасці 12 чалавек... Праз некалькі дзён яна была адпраўлена Мікалаем Брылевічам... Таццяна Брылевіч у асноўным выконвала ролю сувязной...

Зайцаў Міхаіл па загаду Васілеўскага быў уладкаваны ў ролі кулямётнага майстра. Займаўся разлажэннем паліцэйскіх..., неаднаразова перадаваў партызанам зброю. Адночы пяць чалавек ваеннапалонных накіроўваліся да партызан, а з Браслава быў адзін шлях- перайсці раку Друйку паміж мастамі чыгуначным і шасэйным, якія ахоўваліся. Для забеспячэння бяспекі кіраўніцтва падпольнай групы прапанавала Зайцаву спіліць байкі у кулямётаў і таксама ісці да партызанаў. Зайцаў заданне выканаў, але ў лес не пайшоў, разлічваючы, што і ў гэты раз усё сыйдзе. Аднак, немцы здагадаліся і мужны патрыёт быў расстраляны.

Ільющонак уладкаваўся ў Браслаўскую аптэку фармацэўтам...дапамагаў партызанам медыкаментамі...

Калі мы звязаліся з Анціпенкам, то ён мне даў сувязнога Зінькова Кузьму, які прыносіў мне літаратуру і даручэнні. У мэтах канспірацыі ён заўсёды прыносіў нейкі абутак, бо я працаваў шаўцом. У ліпені 1943 года з'явіўся ў Браслаўскай паліцыі правакатар. У размове са мной ён казаў, што два месяцы знаходзіўся ў партызаных і даведаўся, што Кузьма Зінькоў ходзіць сувязным, але да каго, не ведаў...

Наступны раз я Зінькова папярэдзіў, каб ён тэрмінова ішоў у брыгаду. Зінькоў адразу не пайшоў і яго арыштавалі...Цэлы тыдзень яго люта катавалі на допытах. Так загінуў мой сувязны.

Пасля гібелі Зінькова Анціпенка прыслаў сувязную Стэфу Пілярскую, якая сумленна і дакладна выконвала ўсе даручэнні...